

UDENRIGSMINISTERIET
Center for Europa

EUK, j.nr. 400.A.5-0-0
Den 24. november 2010

Rådsmøde (udenrigsanliggender - udvikling) den 9. december 2010

SAMLENOTAT

<u>2. Grønbog: EU's udviklingspolitik til støtte for inklusiv vækst og bæredygtig udvikling</u>	<u>2</u>
<u>3. Afghanistan</u>	<u>5</u>
<u>4. FN's fjerde konference om de mindst udviklede lande (LDC IV)</u>	<u>7</u>
<u>5. Højniveau-møde 4 om bistandseffektivitet i Busan, november 2011</u>	<u>9</u>
<u>6. Innovativ finansiering</u>	<u>11</u>
<u>7. Bistandseffektivitet og transparens</u>	<u>13</u>

2. Grønbog: EU's udviklingspolitik til støtte for inklusiv vækst og bæredygtig udvikling

KOM (2010) 0629

Nyt notat.

1. Resumé

Kommissionen ventes under mødet i Rådet at præsentere grønbogen om udviklingspolitik til støtte for inklusiv vækst og bæredygtig udvikling.

2. Baggrund

Kommissionen lægger i den netop offentliggjorte grønbog op til en modernisering af EU's udviklingsbistand, og muligvis også – hvis det forekommer hensigtsmæssigt – en revision af den europæiske konsensus om udvikling fra 2005. Kommissionen peger på, at verden har forandret sig og stiller udviklingspolitikken over for nye udfordringer, som også EU bliver nødt til at forholde sig til. Det gælder ikke blot behovet for bedre inddragelse af områder som klima, migration, sikkerhed i udviklingspolitikken, men også konsekvenserne af den finansielle krise.

Kommissionens formål med grønbogen er i første omgang at skabe debat om EU's udviklingspolitik. Grønbogen er lagt ud i en offentlig høring, der løber fra den 15. november 2010 til den 17. januar 2011. Alle interesserede parter – privatpersoner, organisationer, lande – kan deltage. Høringen – og selve grønbogen - består af en række bredt formulerede spørgsmål.

Lissabon-traktaten giver udviklingspolitikken en central placering og fremhæver bekæmpelsen af fattigdom som udviklingspolitikens hovedformål. Kommissionen konkretiserer dette i grønbogen ved at pege på opfyldelsen af årtusindemålene som EU's topprioritet.

Grønbogen peger på behovet for en målrettet indsats, hvis millennium-udviklingsmålene skal være nået inden 2015. EU er samlet set verdens største bistandsdonor, men også her vil der være brug for at tænke i nye baner, herunder se på merværdien af f.eks. mere samlede indsatser. Også samspillet mellem udviklingspolitikken og andre, nyere globale udfordringer som f.eks. klimaforandringer, migration og sikkerhed bør indgå i overvejelserne. Det samme gælder nødvendigheden af folkelig opbakning til udviklingsbistanden i Europa – her peger grønbogen på behovet for at gøre EU-borgerne opmærksom på udviklingspolitikken relevans i den bredere politiske sammenhæng.

Inden for denne ramme peger grønbogen på fire hovedmålsætninger og foreslår en række indsatsområder:

Udviklingspolitik der virker – fokus på, hvordan det bedst kan sikres, at der kommer resultater og merværdi ud af bistanden, inkl. forslag om at hovedvægten lægges på følgende kerneområder: Vækst til gavn for menneskelig udvikling (støtte inklusiv vækst og social udvikling); God regeringsførelse (støtte resultatorienterede regeringsreformer); Sikkerhed og skrøbelighed (sikre bedre sammenhæng mellem sikkerhed og udvikling i skrøbelige stater/konfliktlande); Bistandskoordination i praksis (arbejde for bl.a. fælles programmering af bistanden);

Politik-sammenhæng (sikre at der ved formulering af EU's øvrige politikker tages hensyn til evt. konsekvenser for udviklingslandene) og Budgetstøtte (Særskilt grøn bog herom i høring i øjeblikket).

Udviklingspolitik som katalysator for inklusiv og bæredygtig vækst – fokus på, hvordan EU bedst kan støtte udviklingslandenes bestræbelser på at gennemføre væksthæmrende politikker og indsatser, inkl. forslag om EU-indsatser på følgende områder: Partnerskaber for inklusiv vækst (støtte privatsektorvækst, der også tilgodeser behovet for bl.a. social beskyttelse) og Fremme regional integration

Bæredygtig udvikling – en ny drivkraft – fokus på, hvordan EU bedst kan bidrage til, at udviklingslandenes vækst – i egen og global interesse – sker på et bæredygtigt grundlag, inkl. forslag om følgende hovedprioriteter: Klimaforandringer, biodiversitet og udvikling (støtte til bl.a. klimasikring, bedre naturressource- og økosystemforvaltning samt opstartsfinansiering) og Energi og udvikling (introduktion og samarbejde om vedvarende energiteknologi).

Landbrug og fødevarerikkerhed – fokus på, hvordan EU bedst kan bidrage til større fødevarerikkerhed gennem først og fremmest støtte til udviklingen af bæredygtige og effektive landbrug.

3. Hjemmelsgrundlag

Spørgsmålet om hjemmelsgrundlaget er ikke relevant.

4. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

5. Formål og indhold

Kommissionen ventes på rådsmødet at præsentere grøn bogen. Der forventes en meningsudveksling om de bredere linjer i Kommissionens oplæg samt en præcisering af det videre forløb, herunder hvordan medlemslandene indgår mest hensigtsmæssigt i processen.

6. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet har ikke udtalt sig om sagen.

7. Gældende dansk ret og forslaget's konsekvenser herfor

Ikke relevant.

8. Forslaget's konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet

Sagen forventes ikke at have konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

9. Høring

Ikke relevant.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen er generelt enig i behovet for et eftersyn af EU's udviklingspolitik, også i lyset af de muligheder for et tættere samspil med EU's forskellige politikker og instrumenter, der er skabt med Lissabon-traktaten. Kommissionens initiativ til et "selv-eftersyn" og en åben debat om udviklingspolitikken er således velkomment. Regeringen har foreløbig med tilfredshed noteret sig, at der lægges op til et fortsat fokus på fattigdomsbekæmpelse som omdrejningspunktet for EU's udviklingspolitik. Regeringen er som udgangspunkt enig i behovet for at give høj prioritet til de hovedmålsætninger, som skitseres i grønbogen. De konkrete forslag i grønbogen kræver en nærmere undersøgelse. I undersøgelsen vil også kunne indgå spørgsmålet om, hvorvidt yderligere prioriteter bør indgå i Kommissionens videre arbejde.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes at være almindelig opbakning til Kommissionens ønske om at modernisere EU's udviklingspolitik, men næppe på nuværende tidspunkt i processen klare udmeldinger i relation til de mere konkrete forslag i grønbogen.

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

3. Afghanistan

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat.

1. Resumé

Rådet ventes at drøfte EU bistandens udrulning i Afghanistan, herunder EU's halvårslige statusrapport for Afghanistan.

2. Baggrund

Rådet har i oktober 2009 under svensk formandskab vedtaget en handlingsplan for styrket indsats i Afghanistan. I forlængelse heraf er der udfærdiget en implementeringsplan, som opfølges af halvårslige ministerdrøftelser på baggrund af statusrapporter. Handlingsplanen fremhæver de talrige områder, som EU skal fokusere på: Subnational regeringsførelse, kapacitetsopbygning, valgreform/demokratisering, reintegration, korruptionsbekæmpelse, narkotikabekæmpelse, politi, retssector, menneskerettigheder, landbrug og udvikling af landdistrikter, styrket europæisk og international koordination samt humanitær bistand. EU's støtte til politi- og retssectoren gennem EU's politimission er et af de centrale områder. Handlingsplanen er et godt udgangspunkt for at skabe øget sammenhæng og synergi mellem EU's udenrigs-, udviklings- og sikkerhedspolitik. Samtidig danner den rammen for EU's udviklingspolitiske støtte til transitionsdagsordenen i Afghanistan, hvor regeringsførelse og udvikling figurerer som to af de tre kriterier.

3. Hjemmelsgrundlag

Spørgsmålet om hjemmelsgrundlaget er ikke relevant.

4. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

5. Formål og indhold

Udviklingsministrene forventes at drøfte udrulningen af EU's bistand i Afghanistan, vurderet i lyset af strategien, implementeringsrapporten samt medlemslandenes egne oplysninger, med deltagelse af EU's særlige udsending (EUSR), Vygaudas Ušackas. Vurderingen forventes at tage udgangspunkt i de generelle bistandspolitiske principper som fx bistandseffektivitet, arbejdsdeling/budgetstøtte, antikorruption, nationalt ejerskab og udsigter for national overtagelse af aktiviteter i lyset af transitionsdagsordenen.

EU's halvårslige statusrapport for Afghanistan på udviklingsområdet, der ventes vedtaget på rådsmødet den 13.-14. december 2010 og indeholde tre overordnede anbefalinger til EU's samlede udviklingspolitiske ageren: (1) fokus på opbygning af afghansk kapacitet til at varetage udviklingsmæssige opgaver gennem øget brug af nationale programmer og multilaterale trustfonde; (2) øget regionalt samarbejde med især Pakistan, Indien og Iran samt (3) øget indsats for at fremme reformer af retsvæsnen og politiet. Få så vidt angår punkt 3 understreges det, at EU's politimission bør tilføres de nødvendige ressourcer, og at chefen for EU's poli-

mission bør få mandat til at foretage de nødvendige dispositioner lokalt (jf. Art 6.1, Råds-konklusioner 2010/279/CFSP (18. maj 2010)).

6. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

7. Gældende dansk ret og forslaget konsekvenser herfor

Ikke relevant.

8. Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet

Sagen forventes ikke at have konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

9. Høring

Ikke relevant.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen ønsker, at EU bliver endnu bedre til at samtænke sine mange instrumenter - herunder diplomati, krisestyringsoperationer som EU's politimission i Afghanistan samt humanitær- og udviklingsbistand. Endvidere bør EU's politimission fokuseres yderligere.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes at være principiel enighed blandt medlemslandene om behovet for at forbedre samtænkningen af EU's instrumenter i Afghanistan.

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

4. FN's fjerde konference om de mindst udviklede lande (LDC IV)

KOM-dokument foreligger ikke

Nyt notat.

1. Resumé

Rådet ventes at drøfte FN's fjerde konference om de mindst udviklede lande (LDC IV), der finder sted i Istanbul i maj 2011.

2. Baggrund

Konferencen finder sted på baggrund af FN's Generalforsamlings resolution 63/227 og 64/213, hvorved det besluttedes at indkalde til den fjerde FN-konference om de mindst udviklede lande (LDCs) i Istanbul i foråret 2011. Der har tidligere været afholdt konferencer om de mindst udviklede lande i 1981, 1991 og 2001 med det formål at mobilisere international støtte til den socioøkonomiske udvikling i de mindst udviklede lande. På den tredje LDC-konference, der fandt sted i Bruxelles i 2001, vedtoges Brussels Programme of Action for de mindst udviklede landes udvikling i årtiet 2001- 2010. LDC IV giver det internationale samfund mulighed for få skabt øget politisk opmærksomhed omkring central udviklingsproblematikker i forhold til de mindst udviklede lande samt at evaluere udmøntningen af Brussels Programme of Action.

3. Hjemmelsgrundlag

Spørgsmålet om hjemmelsgrundlaget er ikke relevant.

4. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

5. Formål og indhold

Formålet er med drøftelsen er at påbegynde en dialog om medlemslandenes prioriteter for LDC IV konferencen samt afsøge muligheden for fælles EU-prioriteringer.

6. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

7. Gældende dansk ret og forslagets konsekvenser herfor

Ikke relevant.

8. Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet

Sagen forventes ikke at have konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

9. Høring

Ikke relevant.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen vil arbejde for, at der med LDC IV konferencen fortsat fastholdes fokus på de specielle problemer, som de mindst udviklede lande står overfor i forbindelse med deres socio-økonomiske udvikling. Fra dansk side ventes endvidere især fokus på de aspekter, der ligger i tråd med de danske udviklingsprioriteter såsom vækst og den private sektors rolle, samt at sikre at konferencens resultat ligger i tråd med slutdokumentet for FN's MDG-topmøde i september 2010.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes, at være en foreløbig udveksling af synspunkter om mulige prioriteter for LDC IV og generel opbakning angående mødets betydning.

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

5. Højniveau-møde 4 om bistandseffektivitet i Busan, november 2011

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat.

1. Resumé

Rådet ventes, at drøfte Højniveau-møde 4 om bistandseffektivitet i Busan, november 2011.

2. Baggrund

Det kommende højniveau-møde om bistandseffektivitet i Busan skal ses som en opfølgning på og en fortsættelse af de handlingsplaner for bistandseffektivitet, der blev vedtaget af det internationale samfund i 2005 i Paris og 2008 i Accra. Busan mødet giver det internationale samfund mulighed for at skabe øget politisk opmærksomhed omkring centrale udviklingsproblematikker og sikre allerede indgåede aftaler efterleves til gavn for udviklingslandene. Konferencens hovedformål nemlig bistandseffektivitet på baggrund af Paris Deklarationen og Accra Agenda for Action blev slået fast på det seneste møde i arbejdsgruppen for bistandseffektivitet i Paris. En væsentlig del af grundlaget for konferencen vil være resultaterne af den pågående evaluering og monitorering af gennemførelsen af Paris og Accra beslutningerne.

3. Hjemmelsgrundlag

Spørgsmålet om hjemmelsgrundlaget er ikke relevant.

4. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

5. Formål og indhold

Formålet med drøftelsen er at påbegynde en dialog om medlemslandenes prioriteter for Busan samt afsøge muligheden for fælles EU-prioriteringer.

6. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

7. Gældende dansk ret og forslagets konsekvenser herfor

Ikke relevant.

8. Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet

Sagen ventes ikke at have konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

9. Høring

Sagen er ikke sendt i høring.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen vil arbejde for, at der i Busan bliver et øget fokus på resultater, samt at det internationale samfund fastholdes på de allerede afgivne løfter for bistandseffektivitet så som brug af modtagerlandets systemer, ejerskab, forudsigelighed af støtten, samt kapacitetsopbygning. Fra dansk side ses det gerne, at det relativt store centrale bureaukrati, der er opstået såvel i Paris som i mange modtagerlande i forbindelse med gennemførelsen af Paris Deklarationen og Accra Agenda for Action finder et mere fornuftigt leje, og at der i konferencens slutdokument fokuseres på opfyldelse af de allerede indgående initiativer på landeniveau.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes at være opbakning fra gruppen af ligesindede lande til de danske prioriteter samt generel opbakning angående mødets betydning.

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

6. Innovativ finansiering

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat.

1. Resumé

Rådet ventes at drøfte innovativ finansiering.

2. Baggrund

På fransk foranledning forventes Udenrigsrådet (udviklingsministre) den 9. december 2010 bl.a. at diskutere innovativ finansiering. Innovativ finansiering er en bred dagsorden, der bl.a. omfatter alternative finansieringskilder til udviklingssamarbejde.

Blandt flere andre mulige innovative finansieringskilder drøftes internationalt en global transaktionsafgift (Tobin-skat o.l.) på internationale finansielle transaktioner. I EU er især Frankrig fortæller herfor, og præsident Sarkozy har blandt andet rejst emnet under MDG-topmødet i FN i september d.å. og ventes at ville forfølge sagen under det franske G20-formandskab, der netop er indledt. Flere, herunder IMF, Kommissionen og Den Europæiske Centralbank (ECB), har dog påpeget en række problemer med at indføre en skat på finansielle transaktioner, herunder at den kan virke stærkt adfærdsforvridende og vil påvirke både finansielle virksomheder og andre aktørers brug af de finansielle markeder, herunder borgere og virksomheder. Det anføres, at selv en lille skat på finansielle transaktioner vil kunne nedsætte volumen og likviditet på de finansielle markeder, hvilket også vil være til skade for virksomheder, borgere, investorer o.l. Desuden peger bl.a. Kommissionen på, at en aftale ville skulle håndhæves globalt, hvis man vil undgå, at den blot fører til, at finansielle transaktioner flytter til lande, som ikke gennemfører og håndhæver skatten.

3. Hjemmelsgrundlag

Spørgsmålet om hjemmelsgrundlaget er ikke relevant.

4. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

5. Formål og indhold

Rådet ventes på fransk foranledning at drøfte innovativ finansiering.

6. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

7. Gældende dansk ret og forslagetets konsekvenser herfor

Ikke relevant.

8. Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet

Sagen forventes på nuværende tidspunkt ikke at have væsentlige konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

9. Høring

Ikke relevant.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen har en klar interesse i at følge debatten om innovativ finansiering tæt, dels ud fra en reel interesse, dels i lyset af de udviklede landes ODA-forpligtelser.

Fvsa. en finansiel transaktionsskat deler regeringen det synspunkt, at der er en række væsentlige udfordringer forbundet hermed. Med mindre der kan findes en holdbar løsning på ovennævnte problemer, er man fra dansk side skeptisk over for en skat på finansielle transaktioner. Man er dog indforstået med, at emnet undersøges nærmere i EU-regi. I denne sammenhæng er det dog vigtigt, at man i EU tager en holistisk tilgang, hvor der både ses på positive og negative forhold og evt. afledte konsekvenser af nye former for innovativ finansiering. Det er samtidigt vigtigt, at en sådan undersøgelse ikke begrænser sig til EU's medlemsstater, men har et globalt perspektiv.

Regeringen har tidligere tilkendegivet sin støtte til andre alternative innovative finansieringskilder. Regeringen støtter således en skat på brændstof til fly og skibe (bunker fuels), hvilket bl.a. er blevet drøftet i relation til international klimafinansiering.

Det er samtidigt regeringens holdning, at debatten om innovativ finansiering ikke må fordreje eller overskygge diskussionen om vigtigheden af at leve op til afgivne forpligtelser i forhold til en eventuel manglende efterlevelse af FN's bistandsmålsætning. Den Europæiske Centralbank (ECB) har i denne sammenhæng udtrykt stærk skepsis over for en finansiel transaktionsskat og vurderer, at en evt. ensidig indførelse heraf i EU vil være skadelig for de finansielle markeder i EU.

Endeligt skal det bemærkes, at det fortsat er uklart, hvordan midler fra innovativ finansiering i givet fald ville blive administreret, fordelt, anvendt og monitoreret.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Foruden Frankrig forventes også enkelte andre lande at være positive over for emnet. Omvendt er de fleste andre lande, modstandere af ideen om en finansiel transaktionsskat.

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

7. Bistandseffektivitet og transparens

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat.

1. Resumé

Rådet ventes, at drøfte transparens og gensidig ansvarlighed som en mulig tilføjelse til EU's operationelle ramme for bistandseffektivitet. Sverige ventes endvidere at præsentere sine ideer på transparensområdet.

2. Baggrund

Som led i opfølgningen på handlingsplanen for bistandseffektivitet, der blev vedtaget af det internationale samfund i 2008 i Accra, vedtog Rådet i 2009 konklusioner om en operationel ramme for EU's arbejde med bistandseffektivitet. Rådskonklusionerne opfordrer blandt andet medlemsstaterne til at styrke arbejdet med transparens og gensidig ansvarlighed i EU's udviklingssamarbejde.

Sverige har endvidere bedt om en orienterende drøftelse om transparens byggende på et oplæg ved den svenske minister. Oplæget kan tænkes at være inspireret af den svenske transparensgaranti. Garantien skal sikre, at dokumenter og data om bistanden er offentligt tilgængelig i Sverige og i modtagerlandene.

3. Hjemmelsgrundlag

Spørgsmålet om hjemmelsgrundlaget er ikke relevant.

4. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

5. Formål og indhold

Formålet er at påbegynde en dialog om transparens og gensidig ansvarlighed, der skal resultere i et nyt afsnit i EU's operationelle ramme for arbejdet med bistandseffektivitet. Betydningen af transparens og gensidig ansvarlighed i relation til allokering og anvendelsen af bistandsmidler mellem donor og modtager land er væsentligt for at øge ejerskab samt sikre en mere effektiv resourceanvendelse af udviklingsmidlerne.

6. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

7. Gældende dansk ret og forslagets konsekvenser herfor

Ikke relevant.

8. Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet

Sagen ventes ikke at have konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

9. Høring

Sagen er ikke sendt i høring.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen tillægger transparens og gensidig ansvarlighed i relation til allokering og anvendelsen af bistandsmidlerne stor betydning og ser derfor frem til drøftelse. Danmark har allerede en høj grad af åbenhed både hjemme og i partnerlandene via adgang til centrale dokumenter samt til sammenfatninger af status for fremdriften i udviklingssamarbejdet.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der ventes at være tilslutning til at styrke arbejde for øget transparens og gensidig ansvarlighed ikke mindst fra kredsen af ligesindede lande.

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.